

Rolnummer 1924
Arrest nr. 81/2001 van 13 juni 2001

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door het Hof van Beroep te Gent.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters H. Boel en M. Melchior, de rechters L. François, R. Henneuse, M. Bossuyt en A. Alen, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, ererechter J. Delruelle, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter H. Boel,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag*

Bij arrest van 21 maart 2000 in zake J. Van Durme tegen L. Verbanck en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 27 maart 2000, heeft het Hof van Beroep te Gent de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Houdt artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering een schending in van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet voor zover die bepaling de termijn van hoger beroep doet lopen vanaf de dag waarop de beschikking van de raadkamer is gewezen, en niet vanaf de dag na de uitspraak ? »

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

De appelland voor de kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent heeft hoger beroep ingesteld tegen een beslissing van de raadkamer van de correctionele rechtbank tot buitenvervolginstelling van de personen die ervan beticht werden tegen de appelland een lasterlijke aangifte te hebben ingediend bij de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie. De procureur-generaal bij het Hof van Beroep betwist de ontvankelijkheid van het hoger beroep wegens laattijdigheid.

De appelland voert daartegen aan dat artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering de toets aan het gelijkheidsbeginsel niet kan doorstaan in zoverre het bepaalt dat de termijn van hoger beroep voor de burgerlijke partij ingaat op de dag dat de beschikking wordt gewezen en niet op de dag na de uitspraak. Hij verzoekt het Hof van Beroep daarover een prejudiciële vraag te stellen.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikking van 27 maart 2000 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 26 april 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 mei 2000.

De Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, heeft een memorie ingediend bij op 13 juni 2000 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 29 juni 2000 en 28 februari 2001 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 27 maart 2001 en 27 september 2001.

Bij beschikking van 7 maart 2001 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 28 maart 2001.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de Ministerraad en zijn advocaat bij op 8 maart 2001 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikking van 20 maart 2001 heeft het Hof de zetel aangevuld met rechter A. Alen.

Op de openbare terechtzitting van 28 maart 2001 :

- is verschenen : Mr. O. Vanhulst, *loco* Mr. P. Hofströssler en Mr. H. Vanparys, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers M. Bossuyt en R. Henneuse verslag uitgebracht;
- is de voornoemde advocaat gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Ministerraad

A.1. De Ministerraad voert in hoofdorde aan dat de wetgever geen onderscheid tussen vergelijkbare categorieën van rechtsonderhorigen heeft gemaakt.

In de verwijzingsbeslissing wordt melding gemaakt van arresten aangaande de beroepstermijn voor de jeugdrechtbanken, waarbij het Hof oordeelde dat de bepaling die de beroepstermijn doet lopen vanaf de datum van de uitspraak van het vonnis en niet vanaf de datum van de betekening, ongrondwettig was. De situatie van een procespartij voor de jeugdrechtbank, dat een vonnisgerecht is, verschilt evenwel fundamenteel van de situatie voor de raadkamer, die een onderzoeksgerecht is, zodat volgens de Ministerraad uit die rechtspraak geen gevolgtrekking voor deze zaak kan worden gemaakt.

A.2. Artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering maakt geen onderscheid tussen de verschillende partijen bij de procedure voor de raadkamer wat de termijn en de aanvangsdatum van de termijn betreft en de prejudiciële vraag vermeldt niet welke categorieën van personen moeten worden vergeleken. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt evenwel dat een vergelijking wordt gemaakt tussen, enerzijds, de rechtstoestand van de partijen die hoger beroep instellen tegen een beschikking van de raadkamer en, anderzijds, de partijen die hoger beroep instellen tegen een beslissing van een vonnisgerecht in strafzaken.

De vergelijking met de procedure voor een vonnisgerecht is niet pertinent en bovendien willekeurig, nu in het kader van de strafprocedure en ook in het gerechtelijk recht andere bepalingen bestaan, waarbij de aanvang van termijnen wordt gerekend vanaf de dag van de beschikking of de uitspraak.

A.3. In ondergeschikte orde, voor het geval dat het Hof toch zou oordelen dat een verschillende behandeling tussen vergelijkbare categorieën voorligt, meent de Ministerraad dat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet zijn geschonden.

De regeling van artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering strekt ertoe de procedure in de onderzoeksfase zo kort en soepel mogelijk te houden. Een verplichting tot betekening zou de procedure nodeloos verlengen en bezwaren. De partijen voor de raadkamer beschikken over voldoende mogelijkheden om hun middelen te doen gelden en om kennis te nemen van de uitspraak om zich te beraden over de opportuniteit van een hoger beroep.

A.4. Het verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk de bijzondere aard van de procedure voor een onderzoeksgerecht. Een verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedures voor verschillende rechtscolleges in minstens gedeeltelijk verschillende omstandigheden houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien uit die procedures een onevenredige beperking van de rechten van de betrokken partijen zou voortvloeien, wat *in casu* niet het geval is.

A.5. De procedure voor de raadkamer biedt voldoende waarborgen om de rechten van de partijen te vrijwaren en de regeling inzake de beroepstermijn geldt, zoals hiervoor is gezegd, voor alle partijen op gelijke wijze. De partijen worden voorafgaandelijk op de hoogte gesteld van hun verschijning voor de raadkamer en kunnen tijdig kennis nemen van de uitspraak. De partijen die niet ter zitting aanwezig waren of achteraf geen kennis hebben genomen van de beslissing van de raadkamer, moeten zelf de gevolgen daarvan dragen.

De Ministerraad besluit dat noch het recht op een eerlijk proces, noch het recht op toegang tot de rechter worden geschonden door de beperkingen van het recht van beroep van de burgerlijke partij tegen een beslissing van buitenvervolginstelling, rekening houdend met het uitzonderlijk karakter van het recht voor de burgerlijke partij om de strafvordering aan te houden. Ten slotte is ook de onmogelijkheid van verzet tegen beschikkingen van de raadkamer verantwoord door de bijzondere aard van de procedure.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag geeft niet aan welke categorieën van rechtsonderhorigen met elkaar worden vergeleken. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt evenwel dat de situatie wordt beoogd van de burgerlijke partij en dat die wordt vergeleken met de regeling vervat in artikel 203, § 1, van het Wetboek van Strafvordering. Overeenkomstig die bepaling moet hoger beroep tegen beslissingen van de correctionele rechtbank worden ingesteld uiterlijk vijftien dagen na de dag van de uitspraak, en indien het vonnis bij verstek is geweest, uiterlijk vijftien dagen na de dag van de betekening ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats.

B.2.1. De rechtspleging voor de raadkamer verschilt, zowel wat haar algemene kenmerken, als wat de situatie van de burgerlijke partij betreft, grondig van de rechtspleging voor de vonnisgerechten.

Een verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedures voor verschillende rechtbanken, in minstens gedeeltelijk verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet kan slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling zou samengaan met een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken partijen.

B.2.2. Artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering werd vervangen door de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek. Vóór die wetswijziging beschikte de burgerlijke partij over een termijn van 24 uur om beroep in te stellen, waarbij de termijn begon te lopen, ofwel vanaf de betekening van de beschikking ingeval de burgerlijke partij hetzij in het arrondissement woonde, hetzij woonplaats koos in de plaats waar de rechtbank zitting hield, ofwel, wanneer dat niet het geval was, vanaf de dag waarop de beschikking werd gegeven. Die vroegere wetgeving werd afgekeurd door het arrest van het Hof nr. 46/99 van 20 april 1999 (*Belgisch Staatsblad*, 18 augustus 1999).

B.2.3. Door de wet van 12 maart 1998 werd de betekening van de beschikking aan de burgerlijke partij afgeschaft, doch werden tegelijkertijd een aantal bijkomende waarborgen ingevoerd.

De termijn voor het instellen van hoger beroep is voortaan vijftien dagen in plaats van 24 uur. Overeenkomstig artikel 127, zesde lid, van het Wetboek van Strafvordering wordt de burgerlijke partij, op straffe van nietigheid van de verwijzingsbeslissing, op de hoogte gesteld van de verschijning voor de raadkamer. De raadkamer doet uitspraak na de partijen te hebben gehoord, die kunnen worden bijgestaan of vertegenwoordigd door een advocaat. Wanneer de raadkamer de zaak in beraad heeft genomen, kunnen de partijen tijdig kennis nemen van de uitspraak vermits deze, overeenkomstig artikel 127, laatste lid, van hetzelfde Wetboek, steeds op vaste datum is geweest.

B.2.4. Uit het bovenstaande blijkt dat het Wetboek van Strafvordering de burgerlijke partij een tijdige kennisgeving van de beschikking van de raadkamer waarborgt en haar een redelijke termijn laat om te oordelen over de opportuniteit van een eventueel hoger beroep. De berekeningswijze van de beroepstermijn geldt overigens op gelijke wijze voor alle partijen voor de raadkamer. Uit het feit dat de termijn van vijftien dagen begint te lopen de dag waarop de beschikking is geweest, en niet de dag erna, kan in die omstandigheden geen schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden afgeleid.

B.3. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 135, § 3, van het Wetboek van Strafvordering schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet voor zover die bepaling de termijn van hoger beroep voor de burgerlijke partij doet lopen vanaf de dag waarop de beschikking van de raadkamer is geweest.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 13 juni 2001.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

H. Boel